

Moros i Cristians de Lleida

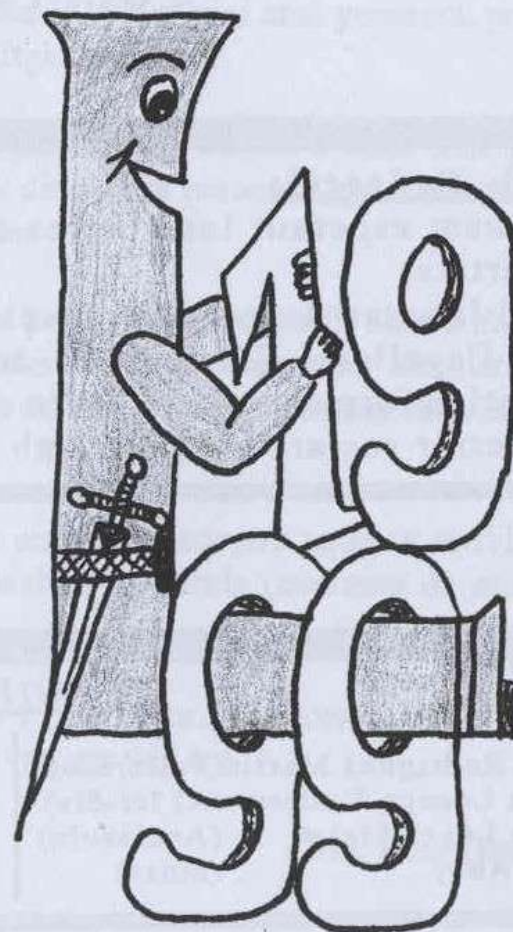
BUTLLETÍ INFORMATIU

**ASSOCIACIÓ DE LA FESTA DE
MOROS I CRISTIANS DE LLEIDA**

Núm. 2

Març 1.999

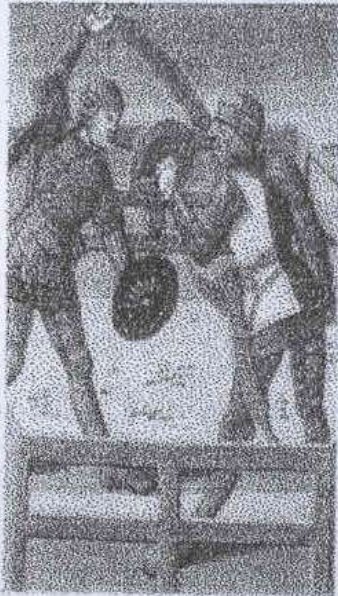
3a.
Festa
dels...

Abadell

!! NOVATOS !!

Índex

- **TAULA DE REDACCIÓ.**
- **UNA MICA DE TOT.**
 - . Il·lusió feta realitat.
 - . L'islam a Catalunya.
- **INFORMACIÓ GENERAL.**
- **INFORMACIÓ DE LA JUNTA.**
- **L'ESPAI DE LES COMPARSES.**
 - . Capitania Cristiana.
 - . Anglesola: *L'indumentària del Guerrer.*
 - . Pallaresos:
 - . Urgellencs.
 - . Capitania Mora.
 - . Al.leridís: *Dinar a la Saida.*
 - . Banú Hud.
 - . Musa.
- **LA VEU JOVE...**
- **VOSTÈ DIRÀ...**
- **OCI I CULTURA.**

Nota de Redacció:

Continuem esperant les vostres aportacions a fi de completar tots els apartats.

Per col·laborar deveu adreçar els articles a la botiga TOTEM del carrer Cavallers, 22 amb un sobre tancat, indicant que és pel "Butlletí Informatiu de la Festa de Moros i Cristians".

A l'interior restarà l'article amb el vostre nom, domicili i telèfon.

L'EQUIP DE REDACCIÓ

Manuel Rodríguez Martín (Pallaresos)	Pilar Luengo Mayor.	(Al.leridís)
Encarna Luengo Beltran /Al.leridís)	Antonia Dolcet Comes	(Al.leridís)
Enrique López Melet. (Anglesola)	Montse Torrelles Teixidó	(Al.leridís)
Marcel Aboy (Musa)	Ramon Puiggròs Soler.	

TAULA DE REDACCIÓ.

L'ASSEMBLEA GENERAL

El dia 24 de febrer de 1999, es va celebrar l'Assemblea General de Moros i Cristians al Casino Principal.

A les nou es dona l'informe de l'estat de comptes i pressupostos per l'any 1999, així com la còpia dels Estatuts i full amb les bases pel concurs de Cartells 99, al personal que va participar. Es creu que hi ha una manca de participació per part dels festers, donat que només van assistir unes 90 persones aproximadament, essent el número total de festers d'uns 250.

Lectura per part de la Cristina (de la mesa de l'assemblea) de l'acta anterior i aprovació.

El president de la Mesa, el senyor Jaume Aluja pren la paraula, i comença a explicar la formació de Moros i Cristians, passant després a comentar les activitats del Centre Històric.

Explicant en detall els passos que s'han anat produint en el temps i els que esdevindran. Ell troba d'interès el recopilar la documentació que s'hagi anat generant, per tal de poder obrir aquesta activitat a tothom que hi desitgi participar.

Segons el creixement de participació: el primer any va ser d'unes cent persones, i en aquest moment arriben a unes dues-centes cinquanta persones aproximadament. La qual cosa els fa sentir orgullosos d'aquesta tasca.

El recorregut que fins ara s'havia realitzat per la ciutat (Castell, centre històric fins a la plaça de Sant Joan, etc.), en aquests moments s'està pensant en ampliar-lo, donada la vinculació d'aquesta activitat amb la festa de la ciutat, i que estem satisfets del que s'ha aconseguit fins al dia d'avui.

Hi existeixen uns projectes de futur. Com seria el d'integrar aquesta activitat en la festa gran de la ciutat, participar més amb activitats culturals (concerts de música, viatges, concursos de fotografia, de cartells, etc.)

Més tard es va passar a l'apartat de precís i preguntes. Van haver diferents opinions de com es podria millorar la festa, totes elles van ser vàlides.

Ma. Pilar Ortega.

UNA MICA DE TOT.

IL·LUSIÓ FETA REALITAT

L'any passat per primer cop vaig contemplar un espectacle que des de fa uns anys és un gran esdeveniment per la Festa Major de Lleida, al mes de maig, "La Festa de Moros i Cristians".

El meu primer contacte d'aquesta festa el vaig viure a la Plaça de Sant Joan, on per la tarda una mica abans de la batalla dels bàndols participants a la Seu Vella, van fer la seva entrada a la plaça.

Un gran escenari estava preparat al ben mig de la plaça, plena de gent de gom a gom, com vaig poder, vaig anant buscant un petit forat entre la gent i així poder-me col·locar en un lloc estratègic per a poder contemplar millor l'espectacle.

Ben aviat van començar a fer l'entrà per un passadís central fins a l'escenari, bandes de músics, comparses de moros, més bandes de músics, comparses de cristians, cavalls, músics, etc...

Tres comparses de moros i tres de cristianes, totes ben alineades, amb uns vestits tan vistosos, homes, dones, nens, quin goig que feien, el somriure als llavis, la satisfacció als seus cors de veure tanta i tanta gent que els mirava, molts com jo amb cara de sorpresa i admiració per un espectacle al qual no estàvem acostumats a veure a la nostra ciutat.

Tot allò, realment, hem va impressionar i vaig sentir ganes de formar part d'aquell espectacle, d'alguna d'aquelles comparses per a poder sentir-ho a la meva pròpia pell.

Avui, aquest somni s'ha fet realitat, ja que aquest any, per primera vegada participaré de la festa, ja que formo part d'una comparsa mora, dins de la qual m'he sentit ben rebuda, amb una gent amb moltes ganes de fer coses

i de fer d'aquesta festa que cada any sigui més arrelada a la nostra terra i a la nostra ciutat.

Aquest és un somni, una il·lusió que s'ha fet realitat.

(Toni Dolcet i Comes. *Comparsa dels Al.leridís*)

L'ISLAM A CATALUNYA

Diumenge 7 de febrer de 1999. De bon matí i puntualment una nombrosa representació de *l'Associació de la Festa de Moros i Cristians de Lleida*, entrava al gran vestíbul del MUSEU D'HISTÒRIA DE CATALUNYA, a Barcelona. Quatre pisos d'autocar en un dia fred.

Què hi feien tota aquesta gent ? Envair la capital ? Adonar-se que a Barcelona també hi fa fred algun dia ? Acabar-se en un moment tots els entrepans d'un bar petit però amb bona vista ? Contemplar un altre d'aquests nous i interessants equipaments nacionals d'abast internacional?

Sí, però, a més i expressament, havíem vingut a veure una gran exposició que porta el títol L'ISLAM A CATALUNYA. Es tracta d'una producció ambiciosa en la que han participat moltes persones i entitats públiques i privades per acollir el testimoni de la relació entre la civilització islàmica i el nostre país. Relació que és la història compartida a molts indrets durant llargs segles (el que seria l'Islam a Catalunya) i és també el que ha esdevingut després en el divers i variat tracte dels catalans amb nacions i persones de la cultura mahometana.

L'exposició presenta, a grans trets, una introducció al pensament i creença de la religió islàmica, fonament de la seva cultura. Tot seguit ens explica, amb una valuosíssima mostra d'objectes i testimonis materials, la presència convivència ocupació d'aquesta civilització al territori que

anomenem Catalunya. Una part substancial d'aquests testimonis provenen de les nostres comarques ponentines, de Lleida, Balaguer, Mequinensa ...

L'etapa de l'anomenada "reconquesta" es clou a l'exposició amb el trist i fosc camí d'exili dels moriscos, una dramatització visual de la seva tragèdia i de la separació forçada dels pobladors d'aquestes comarques. La darrera etapa històrica són les modernes "guerres d'Àfrica" del segle passat.

Una segona part, més curta i intensa i amb menys "exposició" tracta de la relació actual i de la convivència, complexa, dels catalans amb els pobles islàmics actuals i, especialment amb els immigrants -magribins la majoria- que habiten entre nosaltres.

Tota aquest colla de "Moros i Cristians" de Lleida que fan d'"okupes" del Museu aquest matí fred de febrer, han tingut la sort de seguir el guiatge i les explicacions del mateix comissari de la Mostra: **Josep Giralt**. Un balaguerí, director del **Museu Comarcal de La Noguera** (quan hi anem?), que s'ha entestat en treballar i estudiar els fonaments de la convivència i la bellesa dels testimonis històrics.

El viatge també ha estat possible gràcies a les gestions efectuades pel Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, que ha assumit el cost del desplaçament del grup i que ha demanat al Museu d'Història de Catalunya que dirigeix Josep M. Solé i Sabaté la gratuïtat de les, aproximadament, 140 entrades al Museu.

Gràcies a tots ells i esperem que l'Associació de la Festa de Moros i Cristians de Lleida en torni a proposar a tots iniciatives interessants.

Salam i Amén !!!

Pep Tort i Bardolet.

INFORMACIÓ GENERAL

1. Si todo se ha desarrollado como estaba previsto, ayer día 25 de marzo, fue elegido el ganador del "III Concurs de Cartells".

!! Felicitades al ganador !!

Os animamos a ver la exposición de los carteles participantes.

2. Recordamos que en breve se realizará el "III Concurs de fotografia", por lo que os aconsejamos que desempolvéis vuestras cámaras y vayáis practicando.

3. El pasado día 14 de marzo, se celebró en Monforte del Cid (Alicante) la Asamblea General de la UNDEF (Federación Nacional de Entidades Festeras de Moros y Cristianos).

Durante 2 días, se realizaron diversas actividades para todos los asistentes: recepción de autoridades, misa solemne, concierto de música festera, cena-actuación, recepción y desayuno, la Asamblea propiamente dicha, un pasacalles y una comida de Hermandad.

INFORMACIÓ DE LA JUNTA

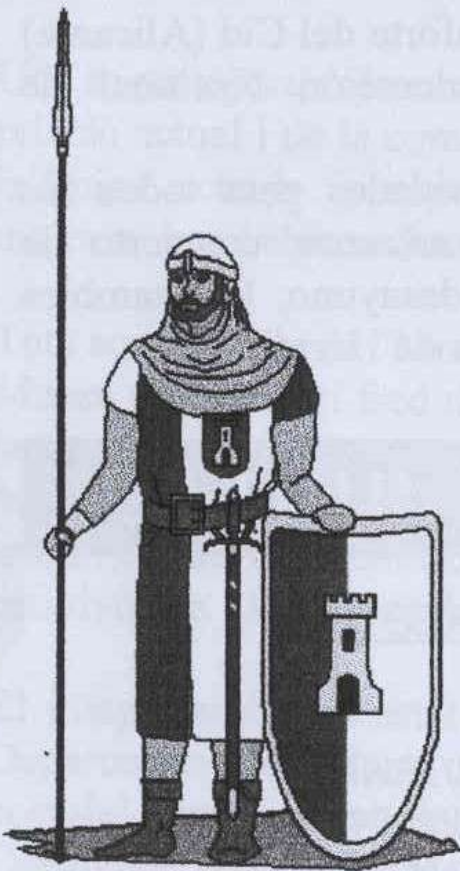
COMPOCICIÓ DE LA JUNTA DIRECTIVA

President	JAUME ALUJA I FARRÉ.
Vice-presidenta	DOLORS MORELLO I BELTRAN.
Secretària	CRISTINA ARMENGOL I PRUNERA.
Tresorer	ANTONI SEGUES I LACUNA.
Vocals	ENRIC MARTÍ I TRINIDAD.
	XAVIER ALUJA I FARRÉ.
	CARME TARRAGONA I ROURE.
	ANTONI LLOP I SANCHO.
	FERNANDO PELEATO I LLADOS.
	JAUME MUR I LLORET.
	PAU PINTÓ I TORNE.
	ROSA MOSTANY I SUSAGNA.
	NEUS MAYOR I MINGUEZ.

ANGLESOLA

L'INDUMENTÀRIA DEL GERRER

“Temps era temps, que en la nostra terra, homes armats hi feien la guerra...”

Durant l'Edat Mitjana, el guerrer tenia diferents vestits, uns per anar a la guerra i altres per la vida als poblats.

Entre els de guerrejar, dos eren els més importants, el de les justes que es feien a la capital, i l'altre, l'apropiat per fer les batalles.

Els dos tenien un element en comú, el vestit de cota de malla, que constava de tres parts: el cos que podia ser cordat a l'esquena, o com a samarreta per posar-la pel cap, els calçons que arribaven a la punta dels peus, i la caputxa en forma de “verdugo” i que quedava arrugada al voltant del coll.

A sobre la cota, es col·locava la túnica, peça de tela gruixuda que servia per a diferenciar les cases regnants, o els patricis de les poblacions importants, que acostumaven a ser els portant-veus de les nissagues amb noblesa; els colors eren els de cada família, els quals es repetien, també, en l'escut.

L'Historial dels escuts es molt complex, i es creu que va néixer en ocasió de Les Creuades, per diferenciar els cavallers i les seves tropes. A partir del segle XIII aquests signes van passar a ser hereditaris.

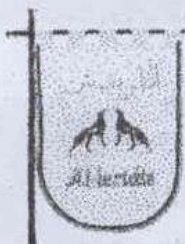
En quant a la seva configuració, diferents regles són les que manen en la col·locació de figures i objectes en el camp de l'escut. Aquest pot ser total, partit en dos (vertical u horitzontal), o en diferents parts, així com les particions per línies en diverses posicions.

En quant a elements, tenim les peces i les figures; tocant els colors, el daurat, plata, blau, vermell, groc, i negre, són els principals per al fons; Les figures i elements han de representar-se com a dibuixos plans, sense relleu ni ombres. Aquests escuts van configurar la representació de la noblesa i també de grans famílies.

El complement del guerrer, eren les armes (que van variar segons l'època): l'espasa, el punyal, la llança, l'espasot –mandoble- i de vegades, la masa, la destal, i el bastó amb la bola de ferro (quasi sempre amb punxes) lligada per una cadena.

Aquest es el panorama del vestuari dels guerrers, més pròpia de l'Edat Mitjana, i que segons passaven els anys, van anar augmentant i complementant, amb elements decoratius com plomalls, teles i abaloris. Però això ho podríem estudiar en altres articles.

Antoni Roig. M.

AL LERIDIS

DINAR A LA SAIDA

Fa uns dies que els membres de la nostra comparsa ens vàrem reunir per dinar en un lloc molt peculiar que es troba al terme municipal d'Alpicat: La Saida. És una granja-escola, on a més a més, organitzen dinars de caire medieval.

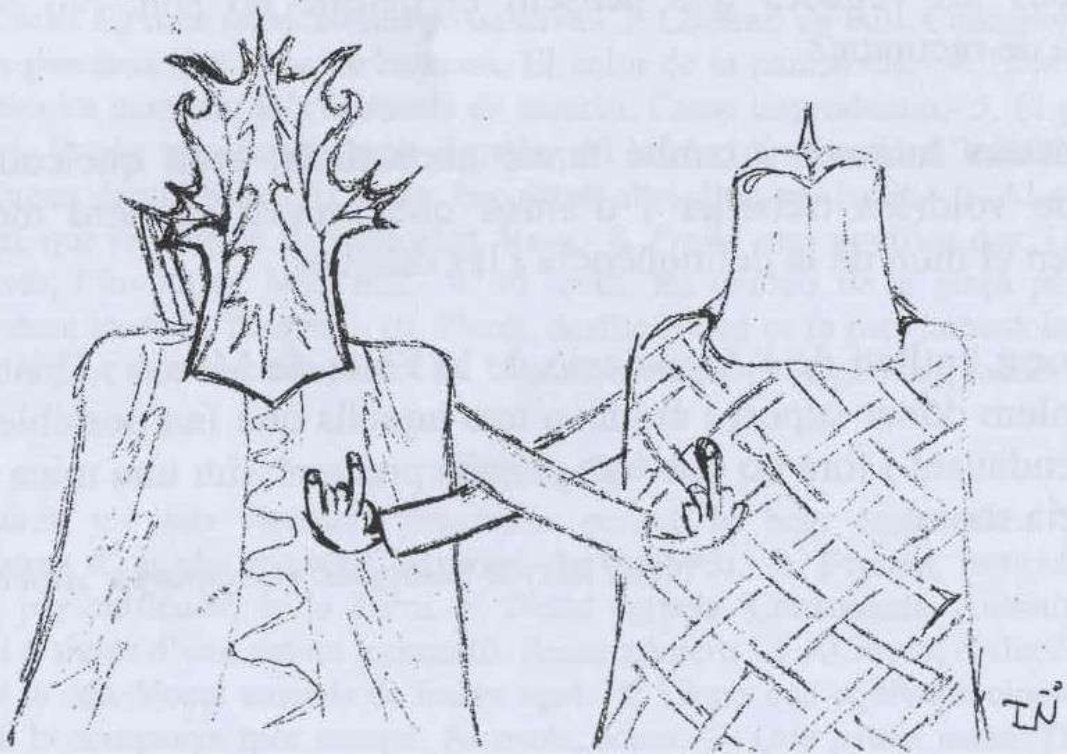
Ens va fer un dia molt maco i assolellat; vam gaudir de la natura, i curiosament el que ningú potser no esperava, es que la sala on vam dinar estès tan ambientada i fos tan adient per fer un dinar de "moros". La llum la donaven unes espelmes i per això, al principi, ens va costar una mica saber què menjàvem, però això era l'emocionant. No us espanteu. No era res dolent. Tot el contrari, ens vàrem "fartar" d'olla, carn d'olla, carn a la brasa, pa, vi... i entre plat i plat volaven de tant en quant molles de pa sense saber ben bé des d'on les llençaven. D'estris per menjar només teníem una cullera i és clar les nostres mans. Van "jalar" molt bé al ritme del Chimo i després de prendre alguna que altra copeta, vàrem descansar tots junts al solet fent rondalla i cantant.

Tot això em recorda que dintre de molt poquet gaudirem del dia de la festa gran, i ens tornarem a trobar a l'hora de dinar; aquest és per mi un dels moments més emotius de la Festa; sens la música vibrar dins teu i moltes ganes de ballar. No se us posa la carn de gallina de pensar-ho?

Encarna Luengo Beltrán.

LA VEU JOVE...

VOSTÈ DIRÀ ...

HISTÒRIES DEL COR

Fa pocs dies, a la nostra ciutat, ha estat publicat un llibre sota el títol de "Històries del cor", escrit per el rector de la parròquia de Sant Andreu, ubicada al carrer Cavallers.

Nosaltres a casa, l'hem llegit amb molta il·lusió, doncs el autor havia estat company de la meva mare en l'edat adolescent en la parròquia de Sant Pau del barri de la Mariola.

Un llibre senzill on es narren vivències i històries de diferents tipus de persones, que de vegades les tenim oblidades... Perquè són d'altre país, o el seu nivell cultural és baix, perquè delinqueixen, o perquè són d'una ètnia diferent a la nostra.

Són poques les vegades que pensem el perquè ho són. No serà per manca de recursos?

Ell són éssers humans i també tenen necessitats, com quelcom. N'hi hauria que voldrien treballar i d'altres que prenen el camí més fàcil ficant-se en el món de la delinqüència i les drogues.

Des d'aquest butlletí de l'Associació de la Festa de Moros i Cristians de Lleida, volem donar suport i ànims a tots aquells que fan possible que el barri tiri endavant i fora bo que tots plegats prenguéssim una mica més de consciència social.

Neus Mayor Minguez. (*Comparsa Al.leridís*)

OCI I CULTURA

Encreuat fet per Jordi Alins Rodamilans

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1											
2						■			■		
3				■		■					
4								■			
5					■				■		
6		■		■							
7								■			
8			■				■			■	
9				■		■	■				
10					■						
11											

Horizontals

1. Parlar fent crits.- 2. Música i ballaruga per animar el cos i l'esperit. Afirmació. La nota musical més possessiva.- 3. Contrari de buit. Consonant que té una germana alta i una de bessona. El color de la penitència.- 4. Lloc on se celebren les sessions dels tribunals de justícia. Camp improductiu.- 5. El germà d'Abel. Prefix relacionat amb l'orella. Al revés, terminació d'infinitiu.- 6. Consonant dental Nord. Al revés, bar situat al si d'un col·lectiu.- 7. Al revés i femení, que és objecte de pagament. Resa.- 8. Prefix que significa dos. Ocells. Al revés, l'invent de Noè. Mil.- 9. Al revés, les inicials de la plaça pública. Consonant tossuda. Darrere.- 10. Plural, desfilada que es fa per Carnestoltes. Al revés, la part més fosca de l'ull.- 11. Una de les cares del signe lingüístic.

Verticals

1. Plural, un dels elements necessaris perquè hi hagi espectacle.- 2. La companya d'un plat exquisit. Expressi de viva veu.- 3. Femení, estúpida. Al revés, personificació de la Terra.- 4. Deïtat egípcia. Consonants. Antònim de malalt o sigles d'una entitat mercantil. Sense número.- 5 Al revés, el dia actual. Que no té cua. Vocal tancada de timbre agut.- 6. Lletra que equival a cinc-cents. Plural, la companya més natural. Al revés, actua.- 7. Que pateix asma. Titani.- 8. Riu que passa per Agramunt. El bruixot del Picanyol. Al revés, lantànid que té per símbol el nom d'una lletra.- 9. Consonant amb revolts. Nota musical. Conjunt de dies marcats per la devoció.- 10. Subjectar una nau. Riu europeu que sona com un timbre.- 11. Amb ritme.

CULTURA, HISTÒRIA I CIUTADANIA

El dia 7 de març es va inaugurar la 19a campanya “**Coneixes la teva ciutat...?**” que organitza l’Ateneu Popular de Ponent. La campanya d’enguany està dedicada a la Lleida dels temps moderns, tot seguint cronològicament la història de la nostra ciutat. Les visites van relacionades amb la vida quotidiana dels segles XV i XVI.

Com en les darreres campanyes, les explicacions i els itineraris, aniran acompanyats de representacions teatrals, musicals i de tallers artesanals, de manera que tots els participants puguin tenir la impressió que estan revivint els fets, tècniques i ambients propis d’aquells temps. Aquest any, com a novetat, també s’han incorporat uns audiovisuals virtuals per ordinador en tres dimensions.

Les visites d’aquest any són de tipus itinerant. La primera d’elles va anar dedicada als portals i muralles de la ciutat, amb tota la importància que tenien per a la defensa, no sols de les guerres, sinó també del bandolerisme. Vam relatar com, el tancament de la ciutat, va donar lloc, a conseqüència de les crisis i la pesta negra de finals de l’edat mitjana, a una terrible pobresa i fam. Eren molts el grups organitzats que es dedicaven al pillatge de pobles, masies i traginers de l’època.

El segon diumenge estarà dedicat a la litúrgia i vida quotidiana de la catedral de Lleida amb acompanyament de cant coral i música d’orgue. La visita anirà complementada per l’explicació de l’art gòtic i del renaixement de que disposa la Seu.

El tercer diumenge estarà dedicat a l’art i la cultura que el renaixement ha deixat a Lleida. Peces emblemàtiques, especialment escultòriques i de mobiliari (els tapissos de la catedral, orfebreria, pintures, retaules, etc...) dipositades, moltes d’elles, en els Museus Diocesans. La visita s’acompanyarà de tallers de restauració, del món artesanal i de la primera impremta a Lleida i coneixerem, també, la biblioteca pública.

El quart i últim diumenge, dia 28 de març, es visitaran diferents portalades renaixentistes i es dedicarà al teatre popular.

Com és habitual, també, al final de la campanya, es presentarà el llibre que recull diferents treballs especialitzats sobre el contingut de les explicacions i visites de la campanya.

El "Coneixes la teva ciutat...?" és una de les activitats més emblemàtiques de l'Ateneu. En aquests 20 anys hem intentat atansar el ciutadà a la història, a l'art i als personatges que han fet possible la Lleida actual. Les campanyes han tingut sempre diferents etapes per tal de fer-les més entenedores i les visites, audiovisuals, exposicions fotogràfiques, llibres, etc... han estat sempre els mitjans que han acompanyat les jornades històriques dels diumenges. Actualment, a part dels tècnics, que són els protagonistes, s'ha incorporat el teatre per tal de revivre més de prop la història i els fets quotidians de la nostra ciutat.

Josep Pijuan.

Solució al encreuat.

11	S	I	G	N	I	F	I	C	A	N	T
10	R	U	E	S	■	A	T	E	N	I	N
9	O	G	A	R	■	R	E	R	E	E	
8	D	I	A	U	■	S	I	V	■	M	
7	A	D	A	S	N	E	C	O	R	A	
6	T	■	N	■	A	N	I	T	N	A	C
5	C	A	I	M	■	O	T	O	■	R	I
4	E	S	T	R	A	D	A	■	E	R	M
3	P	L	E	■	V	■	M	O	R	A	T
2	S	A	R	A	U	■	S	I	■	M	I
1	E	S	C	R	I	D	A	S	S	A	R
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

Moros i Cristians de Lleida

Agraint a la entitat "**ADESLAS**" la seva col·laboració per fer possible la edició aquest Butlletí Informatiu de la Festa de Moros i Cristians.